

Present waar de pijn gevoeld wordt

Diane Palm

Diaconaal consulent Centrum voor Israelstudies

Het is pauze op een school in Jeruzalem. Ergens in een hoekje van het schoolplein zit de conciërge. Hij is druk bezig omeletten te bakken voor een groepje leerlingen. Deze jongens en meiden komen uit gezinnen die niet of nauwelijks in staat zijn om een volwaardige lunch aan hun kinderen mee te geven. De conciërge biedt op zijn manier hulp. Het is één van de vele praktijkvoorbeelden die onderstrepen dat de armoedeproblematiek in Israël bij het dagelijkse leven hoort.

Wie de Israëlische dagbladen raadpleegt, stuit regelmatig op een bericht over de armoedeproblematiek in het land. Onderzoeken tonen aan dat 20 tot 25 procent van de bevolking onder de nationale armoedegrens leeft. Sommigen zeggen zelfs dat de grootste bedreiging voor de staat Israël niet langer van buiten, maar van binnen komt. Kritisch wordt er geschreven over de steeds groter wordende kloof tussen rijk en arm, die een gezonde middenklasse doet verdwijnen. Het gevolg is dat veel mensen zowel aan Joodse als Arabische zijde niet vanzelfsprekend in staat zijn om in het dagelijks levensonderhoud van hun gezinnen te voorzien. Het Centrum voor Israëlstudies probeert daar aandacht voor te vragen in kerken in Nederland.

Luisteren, dienen en getuigen; het is de drieslag waarmee het Centrum voor Israëlstudies haar betrokkenheid op Israël uitwerkt. In de laatste jaren heeft het kernwoord 'dienen' nadrukkelijk

vorm gekregen in de aanstelling van een diaconaal consulent. Deze heeft als opdracht om kerken in Nederland te betrekken in de diaconale zorg voor

Israël. Als we terugkijken op deze diaconale presentie, hebben we drie dingen ontdekt die we graag doorgeven.

Drie ontdekkingen

- In de eerste plaats is de *noodzaak* van diaconale betrokkenheid op Israël duidelijk gebleken. Onderzoeken tonen aan dat de armoede in Israël de laatste jaren is toegenomen. Breed in de samenleving wordt aandacht gevraagd voor de keerzijde van de huidige sociaal-economische ontwikkeling. Veel mensen (zowel aan Joodse als Arabische zijde) zijn

Onderzoeken tonen aan dat de armoede in Israël de laatste jaren is toegenomen

Schoolkinderen

Diane Palm

niet in staat om de stijgende kosten van het dagelijks levensonderhoud het hoofd te bieden. Israël kent een armoedeproblematiek die we niet voor kennisgeving kunnen aan-nemen. Diaconale presentie is nodig, misschien wel meer dan ooit.

- In de tweede plaats levert de diaconale presentatie een *wezenlijke bijdrage aan de dialoog*, de Joods-christelijke ontmoeting. Daar waar de kerk op een onvoorwaardelijke manier laat zien dat ze betrokken is op Israël, groeit het vertrouwen en ontstaan er openingen voor (wederkerige) relaties. Dat is ook gebleken uit de contacten die we via het diaconale werk hebben opgebouwd. In de diaconale presentie krijgt het luisteren, dienen en getuigen een natuurlijke eenheid. Steeds meer wordt bevestigd dat diaconale presentie en dialoog samen op gaan en elkaar versterken.
- In de derde plaats geeft de diaconale presentie een *gedifferentieerde kijk op Israël*. Onze verbondenheid krijgt concreet een gezicht in mensen van zowel Joodse als Arabische afkomst. In het diaconaat kom je in het bijzonder op plekken waar de pijn van het land gevoeld wordt. Het is goed dat de kerk daar is en luistert naar zowel het verhaal van Joodse gelovigen als van Arabische en Palestijnse christenen. Het geeft ook mogelijkheden om bruggen te bouwen. Waar mensen elkaar van mens tot mens ontmoeten, kan een begin van verzoening ontstaan.

Extra investeringen

Door de partners van het Centrum voor Israëlstudies wordt op verschillende manieren geïnvesteerd in projecten in Israël. Rond Israëlzondag 2011 hebben we door middel van een folder extra aandacht gevraagd voor Yad Elie, een

organisatie waarmee we een bijzondere samenwerking hebben. Ze bieden hulp aan zo'n 500 kinderen op Joodse en Arabische scholen in Jeruzalem, de stad die het hardst wordt getroffen door de armoedeproblematiek. Yad Elie is present op twaalf verschillende scholen. De meest kwetsbare leerlingen krijgen daar een ontbijt, lunch of soms avondmaaltijd aangeboden. Immers, zonder een gevulde maag geen aandacht en concentratie in de klas. Naast deze reguliere hulp konden we dankzij betrokkenheid van kerken en personen in Nederland nog extra projecten van Yad Elie ondersteunen.

- De *organisatie van workshops* voor scholen die participeren in het voedselprogramma van Yad Elie. Het doel van deze workshops is het voorbereiden en begeleiden van scholen om zelf mogelijkheden te vinden om leerlingen een gezonde maaltijd te bieden. Krachtig in deze manier van werken is de ontmoeting die plaatsvindt tussen Joodse en Arabische leerkrachten en ouders. Over culturele grenzen en ondanks politieke gevoeligheden adviseren ze elkaar in de zorg voor kwetsbare leerlingen.

- De *inrichting van een keukenproject* op een religieuze Joodse basisschool in Jeruzalem. Yad Elie stimuleert scholen – indien mogelijk – om een keukenproject te starten. Leerlingen worden dan getraind in het bereiden van een gezonde maaltijd met beperkte (financiële) middelen. Dit vergroot het zelfbewustzijn van en de gemeenschapsvorming bij kinderen. Een groot deel van de leerlingen van deze school zijn nakomelingen van

Voorbeelden van fondsenwerving

Yad Elie biedt hulp aan zo'n 500 kinderen op Joodse en Arabische scholen in Jeruzalem

We laten
ons graag
uitnodigen
voor een
presentatie

*Kinderen die
deelnemen aan het
keukenproject*

Koerdische, Russische en Ethiopische immigranten. Het verschil tussen de levensstandaard van deze groep kinderen en de andere leerlingen is groot. Na schooltijd wordt er extra geïnvesteerd in deze kwetsbare groep, onder andere door kooklessen.

- *De uitbreiding van het keukenproject* op een Arabische meisjesschool in Oost-Jeruzalem. Op deze school zitten 1400 meisjes, van wie een deel afkomstig is uit sociaal en economisch zwakke gezinnen. Een aantal jaren geleden werd het keukenproject hier voor het eerst geïntroduceerd.

Met resultaat! De leerlingen kijken uit naar de kooklessen die wekelijks gegeven worden. De inrichting van het leslokaal is keurig, maar de capaciteiten om maaltijden te bereiden, waren beperkt. Nu kunnen nog meer leerlingen profiteren van het keukenproject. En een deel van de maaltijden vindt zijn weg naar armere gezinnen in de buurt.

Steeds meer worden we uitgenodigd om ook in Nederland iets te vertellen over de armoedeproblematiek in Israël. Ouderen maar ook jongeren lieten ons weten dat ze op deze manier nog niet eerder hadden nagedacht over onze verbondenheid met Israël. Diaconaat is een opdracht om daar te zijn waar de pijn van het dagelijks leven wordt gevoeld, ook in Israël.

Hopelijk heeft dit artikel u (opnieuw) laten ontdekken dat de diaconale betrokkenheid op Israël niet alleen noodzakelijk, maar ook betekenisvol is. Als Centrum voor Israëlstudies denken we samen met Deputaten Diaconaat na hoe we de projecten in Israël voor het voetlicht kunnen brengen van gemeenten. We laten ons graag uitnodigen voor een presentatie. Voor meer informatie: www.centrumvoorisraelstudies.nl

Commissie van redactie

drs. C.J. van den Boogert
drs. R. Jansen
ds. D.J.K.G. Ruiter

Eindredacteur

drs. C.J. van den Boogert
Graspieper 8
8081 ZR Elburg
tel.: (0525) 69 02 22
e-mail:
keesvandenboogert@kpnmail.nl

Website

www.kerkenisrael.nl

Contact

e-mailadres info@kerkenisrael.nl

Administratieadres

Landelijk kerkelijk bureau
van de Chr. Geref. Kerken
Ghandistraat 2
3902 KD Veenendaal
Postbus 334
3900 AH Veenendaal
tel. (0318) 58 23 50
fax (0318) 58 23 51
e-mail: lk@cgk.nl

Penningmeester

H. van Braak
Prins Willem-Alexanderpark 133
3905 CD Veenendaal
tel.: (0318) 51 54 27
e-mail:
penningmeester@kerkenisrael.nl
Bankrekeningnummer 365271,
t.n.v. Dep. Kerk & Israël Chr. Geref.
Kerken te Veenendaal

Voor legaten en schenkingen kunt u contact opnemen met de penningmeester; hij geeft ook graag informatie over diverse aan te bevelen projecten.